

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

БИТУМДАР ЖӘНЕ БИТУМДЫҚ ТҮТҚЫРҒЫШТАР
Кинематикалық тұтқырлықты анықтау әдісі

БИТУМЫ И БИТУМНЫЕ ВЯЖУЩИЕ
Метод определения кинематической вязкости

ҚР СТ 1210 - 2003
(DIN EN 12595:1999 “Битумдар және битумдық тұтқырғыштар
Кинематикалық тұтқырлықты анықтау)

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы индустрия және сауда министрлігінің
Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитеті
(Мемстандарт)

Астана

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

БИТУМДАР ЖӘНЕ БИТУМДЫҚ ТҰТҚЫРҒЫШТАР

Кинематикалық тұтқырлықты анықтау әдісі

ҚР СТ 1210 - 2003

*(DIN EN 12595:1999 "Битумдар және битумдық тұтқырғыштар
Кинематикалық тұтқырлықты анықтау")*

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы индустрия және сауда министрлігінің
Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитеті
(Мемстандарт)**

Астана

Алғысөз

1 “Қазақстан жолылық ғылыми-зерттеу институты” ашық акционерлік қоғамы (“ҚазжолҒЗИ” ААҚ) **ӘЗІРЛЕДІ**

Қазақстан Республикасы Көлік және қатынас министрлігі Автомобиль жолы және инфрақұрылымдық кешен салу комитеті **ЕНГІЗДІ**

2 Қазақстан Республикасы өнеркәсіп және сауда министрлігінің Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитетінің 2003-ж. 19 желтоқсан N 512 бұйрығымен **БЕКІТІЛІП, ІСКЕ ҚОСЫЛДЫ**

3 Бұл стандарт Германияның DIN EN 12595:1999 “Битумдар және битумдық тұтқырғыштар. Кинематикалық тұтқырлықты анықтау” стандартымен салыстырғанда Қазақстан Республикасы ұлттық экономикасының қажеттіліктерін ескере отырып, оның құрылымы мен кейбір тарауларын өзгерту нәтижесінде жаңартылған болып табылады.

**4 АЛҒАШҚЫ ТЕКСЕРУ МЕРЗІМІ
ТЕКСЕРУ КЕЗЕҢДІЛІГІ**

2009 жыл
5 жыл

5 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ

Бұл стандартты Қазақстан Республикасы өнеркәсіп және сауда министрлігі Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі комитетінің рұқсатынсыз толық немесе жартылай шығаруға, көбейтуге және ресми басылым ретінде таратуға болмайды.

Мазмұны

1 Қолдану саласы	1
2 Нормативтік сілтемелер	1
3 Анықтамалар	1
4 Бақылау құралдары мен көмекші құрылғылар	2
5 Сынау жүргізуге дайындалу тәртібі	3
6 Сынау жүргізу тәртібі	3
7 Сынау нәтижелерін өңдеу тәртібі	4
8 Сынау нәтижелерін рәсімдеу ережесі	4
9 Сынау рауалы қателігінің шегі	4
10 Қауіпсіздік талаптары	5
А қосымшасы. Тұтқырөлшегіштерге қойылатын талаптар	6
Б қосымшасы. Термометр сипаттамалары	9
Үстеме қосымша Осы стандарттың құрылымын онда қолданылған Германия ұлттық стандарттың құрылымымен салыстыру	10

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

БИТУМДАР ЖӘНЕ БИТУМ ТҮТҚЫРҒЫШТАР
Кинематикалық тұтқырлығын анықтау әдісі

Енгізу мерзімі 2005.01.01

1 Қолданылу саласы

Бұл стандарт шынылық тұтқырөлшеуішпен $6 \text{ мм}^2/\text{с}$ — $300000 \text{ мм}^2/\text{с}$ аралығында және 60 пен $135 \text{ }^\circ\text{C}$ -та Битум және тұтқырғыштардың (әрі қарай битумдар) кинематикалық тұтқырлығын анықтау әдісін белгілейді.

Әдіс мәнісі сұйықтықтың белгілі бір көлемінің берілген қызуда ауырлық күшінің әсерімен шақталған шынылық қылтүтікше тұтқырөлшеуіштен өтуге кететін уақытын анықтауға негізделген.

2 Нормативтік сілтемелер

Бұл стандартта төмендегі стандарттар сілтемесі пайдаланылған:

ҚР СТ 1.5-2000. ҚР Мемлекеттік стандарттау жүйесі. Стандарттардың құрылуына, баяндалуына, ресімделуіне және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар.

ҚР СТ 1226-2003 Битумдар және битумдық тұтқырғыштар. Ине кіру тереңдігін анықтау әдісі.

ГОСТ 12.1.004-91.ҚЕЖС. Өрт қауіпсіздігі. Жалпы талаптар.

ГОСТ 12.1.005-88. ҚЕЖС. Жұмыс аумағындағы ауаға қойылатын жалпы санитарлық-гигиеналық талаптар.

ГОСТ 12.1.007-76. ҚЕЖС. Зиянды заттар. Жіктелуі және қауіпсіздіктің жалпы талаптары.

ГОСТ 12.1.014-84. Жұмыс аумағының ауасы. Зиянды заттардың концентрациясын индикатор түтікшелеріен анықтау әдісі.

ГОСТ 33-2000 Мұнай өнімдері. Мөддір және мөддір емес сұйықтар. Кинематикалық тұтқырлықты анықтау және динамикалық тұтқырлықты есептеу.

ГОСТ 2603-79 Ацетон. Хехникалық шарты.

ГОСТ 4333-87 Мұнай өнімдері. Ашық отіпақшада лап ету және тугану температурасын анықтау.

ГОСТ 6709-72 Дистилденген су. Техникалық шарты.

ГОСТ 13032-77 Көпметилсилоксандық сұйықтар. Техникалық шарты

ГОСТ 15866-70 ПФМС-4 кремниорганикалық сұйық. Техникалық шарты.

ГОСТ 22245-90 Мұнайлық жолдық тұтқыр битумдар. Техникалық шарты.

ХС ИСО 3105-76 Кинематикалық тұтқырлықты анықтайтын шыны капиллярлы тұтқыр өлшеуіштер. Техникалық талаптар және пайдалану нұсқалары.

Ресми басылым

3 Анықтамалар

Бұл стандартта қолданылатын терминдер және олардың анықтамалары:

3.1 **Кинематикалық тұтқырлық:** Ауырлық әсерінен сұйық ағуының кедергілік дәрежесі.

Ескерту — Сұйықтық ауырлық күші әсерімен қозғалғанда, сол гидростатикалық қысымда оның қысымы тығыздығына (ρ) қарайлас болады. Барлық тұтқырлөшеуіштер үшін сұйықтықтың белгілі бір көлемінің өту уақыты оның кинематикалық тұтқырлығына (ν) қарайлас келеді, мұндағы $\nu = \eta/\rho$ және η — динамикалық тұтқырлық (ГОСТ 33)

3.2 **Динамикалық тұтқырлық,** η Қолданылушы қозғау кернеуінің сұйықтық қозғалуының жылдамдығына қатынасы.

Ескерту—"Динамикалық тұтқырлық" терминін ГОСТ 33 бойынша синусоидальді тәуелділікте болатын қозғау кернеуі мен қозғалу жылдамдығының уақытқа тәуелділігін атауға да қолданады.

3.3 **Тығыздық** ρ : Белгілі бір температурада зат массасының көлем бірлігіне қатынасы.

4 Бақылау, сынау, өлшеу құралдары мен көмекші құрылғылар*

4.1 Тұтқырлөшеуіштер. Cannon-Fenske Ораque, крестәрізді тұтқыр-өлшеуіштер және борсиликаттық шыныдан [1] бойынша жасалған және А тіркемесі мен ГОСТ 33 келтірілген BS/JP/RF тұтқырлөшеуіштер. Егер сынақ нәтижелері өзара жақын болса, басқа тұтқырлөшеуіштерді де қолдануға болады. Шақтау реті Ә тіркемесінде жазылған.

4.2 Қателігінің төзімдік шегі $\pm 0,2$ С болатын және Б қосымшасына сәйкес келетін метрологиялық сипаттамасы бар термометрлер.

Ескерту: егер бір моншаның өзінде екі термометр қолданылатын болса, онда олардың керсеткіштері $\pm 0,4$ С-тан артыққа айнымайтын болуы тиіс.

4.3 Сұйықтық жылытқыш немесе қызуы реттелетін монша терендігі сынақ кезінде тұтқырлөшеуіштегі сыналушыдан сұйықтың үстіңгі беті мен ыдыстың табанына дейінгі аралықтар 20 мм-ден кем болмайтындай етіп алынуы тиіс.

Араластырғыш жеткілікті мөлшерде үлкен болуы және қыздыру қуаты мен жылудың шығарылуы арасындағы тепе-тектік моншадағы тұтқырлөшеуіштің ұзына бойындағы және бір тұтқырлөшеуіштен екіншісіне дейінгі қызу айырымы $\pm 0,3$ С-тан аспауын қамтамасыз ететіндей болып жасалуы тиіс.

Монша сынақ температурасында да сұйық күйін сақтайтын мөлдір сұйықпен толтырылады: Тұтану температурасы 215 С-тан жоғары (Тұтану температурасы ГОСТ 4333 бойынша анықталады) полиметилсилоксан сұйықтығы, силикон майы, ГОСТ 13032 немесе ГОСТ 15866 бойынша.

4.4 Секунданақтар немесе уақытты 0,1 немесе 0,2 с. дейін дәл есептейтін басқа приборлар.

Ескерту — Тоқ жиілігі 0,05%-тен төмен емес дәлдікпен бақылана алатын жағдайда уақытты электірлік құралдармен де өлшеуге болады. Жиілігі өзгеруі мүмкін әрі жиілігінің тұрақтылығын ұзақ уақыт бойында бақылау мүмкін емес (мысалы, жалпы көпшілік қолданысындағы электр желісі) айнымалы ток көздері тұтқырлықты өлшеу кезінде үлкен қателіктер туғызуы мүмкін.

4.5 100-ден 200 С-қа дейін қызатыш құрғатқыш қорап.

4.6 Ацетон, ГОСТ 2603 бойынша.

Сынау құралдарының және өлшеу жабдықтары Қазақстан Республикасының өлшеу бірзіділігін қамтамасыз ету Мемлекеттік жүйесінің тізіміне белгіленген тәртіппен енгізілуі, тексерілуі және аттестациялануы керек.

5 Сынау жүргізуге дайындалу тәртібі

5.1 Сынама алуды ГОСТ 2517 сөйкес жүргізеді. Жол битумының әрбір маркасының біріктірілген сынамасының мөлшері сынақ өткізуге жететіндей және ең кемі 0,5 кг болуы тиіс.

5.2 Сыналушы битумдық үлгіні қозғалғыштық күйіне дейін қыздырады. Құрамында ылғал болса, жұмсару температурасынан 90° С-қа жоғары температураға дейін қыздыру арқылы сусыздандырады. Тек 180 °С-тан (жол битумдары үшін 160 °С) жоғары қыздыруға болмайды және жекелеген жерлері қызынып кетпес үшін жайлап араластыра отырып қыздыру керек. ҚР СТ 1226 бойынша қыздыру уақыты аталған жағдайда 30 мин. аспауы тиіс.

5.3 Жылытқыш немесе монша температурасы сынақ температурасына $\pm 0,3$ С-қа (60 °С-та сынағанда) немесе +0,5 °С-қа дейінгі дәлдікте боуы тиіс жән бұл жағдайда термометр түзеткішін де ескеру қажет.

5.4 Тұтқырөлшеуіш тұрақтысын түзетіп жатпас үшін тұтқырөлшеуіш (А.1, А.2, А.3 суреттерінде) пен битумды сынақ температурасына (± 30 °С) дейін қыздырады. Битумды ішіндегі ауа көпіршіктері толық шыққанша жақсылап араластырады және бір немесе бірнеше таза, құрғақ ыдыстарға шамамен 20 мл-ден күйіп, түмшалап жабады. Ағу уақыты 60 с асатын құрғақ өрі таза тұтқырөлшеуіш алынып, сол тектес тұтқырөлшеуіштерге арналған ережеге сәйкес толтырады.

Сашіоп-Гешке Ораіе (А.1 суреті) толтыру үшін оны төңкеріп, N құбыршаны сұйық сынамаға батырады және B құбыршаны вакуумге жалғайды. Сұйықты N құбыршасы арқылы торсық B O белгісіне дейін толғанынша сорады. N құбыршадағы сынама қалдығын сүртіп, тұтқырөлшеуішті тұрғылықты қалпына келтіреді. Тұтқырөлшеуішті жылытқышқа немесе темепературасы тұрақты моншаға орнатады және бұл кезде B құбырша тік қалыпта болуы тиіс. A торсығының 4/5 бөлігі тотырылғавда ь құбыршаны тығынмен жабады.

V8/JP/KF қылтүтік тұтқырөлшеуішін (2 сурет) жылытқышқа не моншаға орнатады және бұл кезде B құбырша тік қалыпта болуы тиіс. Сынаманы N құбырша арқылы O белгісіне дейін құяды және күйған кезде сұйықты" қылтүтік бойымен үзіліссіз ағышмен астыңғы деңгей H белгіден шамамен 5 мм дейін төмен болғанша құйылуын қадағалау қажет. Мұнан соң күйоды тоқтады және B құбыршаны тығынмен жабады. Бұдан кейін үсті"гі деңгей C белгісінен біршама жоғары болғаныша тағы сұйық құяды.

Сынама сышақ температурасына жетіп, онын бетінен ауа көпіршіктері беліну тоқтаған кезде тығынды жөйлап ашып, сынаманы H толу белгісіне дейін жеткізеді, мұнан соң толтыруды тағы да тоқтатады. O белгісінен жоғары тұрған сынама бөлігін арнайы тамшуырмен сорып алады. Үстіңгі деңгей C белгіде тұруы тиіс.

Крестәрізді Цайтфукс тұтқырөлшеуішін (А.3 суреті) жылытқышқа немесе қызуы реттелетін моншаға орнатады және бұл кезде N құбырша тік қалыпта болуы тиіс. Битум жиегі сору құбыршасындағы C толу белгісіне 0,5 мм маңына жеткенінше сынаманы N құбырша арқылы B жеңшеге қабырғаға тигізбей құяды.

6 Сынау жүргізу тәртібі

Саппо-Гешке Ора^ие (А.1 суреті) тұтқырөлшеуішін жылытқышта немесе қызуы тұрақты монпада сынама сынақ термепературасына дейін қызғанынша ұстайды. Сынақ 4 сағат ішінде өтуі тиіс.

Ескерту — Әдегте термеператураны теңестіруге 30 минут кетеді.

Б құбыршадан сынаманы шығарады, мұнан соң сынама астыңғы денгей төменгі Е белгісіне жеткенінше еркін түрде ағып түседі.

Битум жиегінің Е белгісінен F белгісіне және F-тен I-ға жеткенге дейінгі уақыттарын 0,1 с дейінгі дәддікпен өлшеп алады. Егер өту уақыты 60 с аз болса, сынақты жіңішкерек қылтүткіпен тағы қайталайды.

Ыдыстың Е белгісінен F белгісіне дейінгі уақыт бойынша битумның кинематикалық тұтқырлығын есептейді, ал F-тен I-ға жеткенге дейінгі уақыт бақылауда ұстау үшін қажет.

Сынақ біткен соң тұтқырөлшеуішті сыналушы затпен толық араласатын сәйкес еріткішпен бірнеше қайтара шайып тазалайды. Мұнан соң қалдығы қалмай буланып кететін еріткішпен шаяды. Мұнан ары еріткіштің қалған-құтқан іздерін аластау үшін тұтқырөлшеуіш сүзіжен құрғақ ауаның баяу ағынмен 2 мин үрленеді. Ал органикалық былғауыштарды аластау үшін тұтқырөлшеуішті ара-тұра бейжебір тазалауыш заттармен тазартып тұрады. Ең соңында оны ГОСТ 6709 бойынша дистидденген сумен, онан соң ГОСТ 2603 бойынша қаддық қалдырмайтын ацетонмен жуып, сүзілген құрғақ ауамен кептіреді.

Ескерту—Шыны тазартуыш сілтілік заттар тұтқырөлшеуіш тұрақтылығын өзгертуі мүмкіндіктен қолданылмайды.

7 Сынау нәтижелерін өндеу тәртібі

Кинематикалық тұтқырлықты (v), мм²/с мына өрнек бойынша шығарады:

$$v = c \cdot i$$

мұндағы C — тұтқырөлшеуіш тұрақтылығы мм²/с².

i — ағу уақыты, с.

Кинематикалық тұтқырлықты сынау нәтижелерін төртмәнді санмен сынақ термпературасын қоса жазады.

8 Сынақ нәтижелерін рәсімдеу ережесі

Сынақ нәтижесі ретінде екі тұтқырөлшеуіштен алынған төзімдік айырымы орта санақтықтан $\pm 1,5\%$ аспайтын кинематикалық тұтқырлықты анықтау нәтижелерінің орта мәні танылады.

Сынақ құжаты немесе журналында:

- а) сынаманы сынаққа ұсынған мекеме мен сыналушы сынама аттары;
- ә) сынақ барысында негізге алынған стандарттың нөмірі мен аты;
- б) сынақ нәтижелері және олардың қолданыстағы сатавдарттарға сәйкестілігі;
- г) сынақ өткізу мерзімі көрсетілуі тиіс.

9 Сынаудың рауалы қателігінің шегі

9.1 Үйлеспеушілік

Сынақта бір ғана құрылығларды қолдана және бір затты зерттей отырып, тұрақты жағдайларда бір сынаушы алған екі сынақ нәтижелерінің өзара айырмасы 1-кестеде көрсетілген мөндерден 20 жағдайдың бірінде ғана жоғары бола алады.

1-кесте

Түтқырлық	Үйлеспеушілік шегі (орта мән %)	Қайталанғыштық шегі (орта мән %)
135 °C -та		
600 мм2/с төмен немесе тең	4	6
600 мм2/с жоғары	4	9
60 °C -та		
сұйық битумдар	7	9
тұрып қалған сұйық битумдар (КТФОТ)	9	20

9.2 Қайталанғыштық

Екі сынаушының бір-біріне тәуелсіз ер түрлі зертханларда бір затты зерттей отырып алған екі сынақ нәтижелерінің өзара айырмасы 1-кестеде көрсетілген мәндерден 20 жағдайдың бірінде ғана жоғары бола алады.

10 Қауіпсіздік талаптары

10.1 ГОСТ 22245 бойынша жол битумдарына қойылатын қауіпсіздіктің жалпы талаптары.

10.2 Жол битумдары пайдалану кезінде қауіпті шамалы зат болып табылады және адам ағзасына өсерінің деңгейі бойынша ГОСТ 12.1.007 бойынша қауіптіліктің 4-классына жатады.

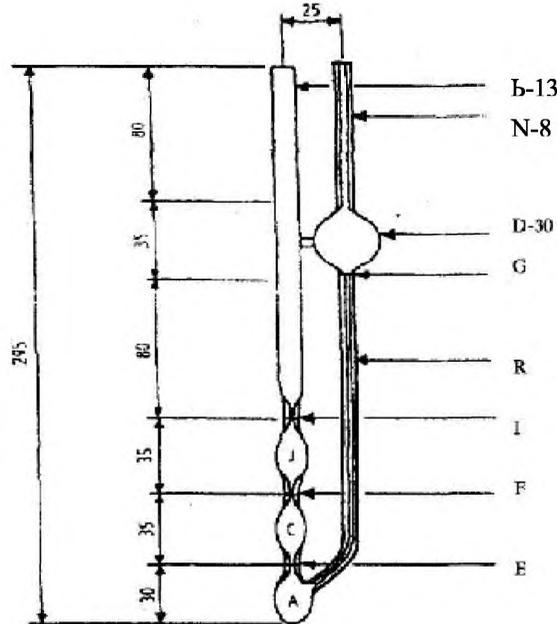
10.3 Сынаманы іріктеу кезінде сынама іріктеуші мұнай өнімдері буымен дем алудың адцын алу үшін ауа тасқынынан арқасын беріп тұруы керек.

10.4 Битумдармен жұмыс жасаған кезде ГОСТ 12.0.010 және ГОСТ 12.0.003-ке сөйкес жеке қорғану құралдарын қолдану.

10.5 Битуммен жұмыс жүргізілетін бөлме ГОСТ 2.21.003 бойынша үйлестіру - сору желдеткішімен жабдықталуы керек.

10.6 Битуммен жұмыс істеу кезінде мұнай өнімдерімен жұмыс жасағанда өрт қауіпсіздігі ережелерін сол сияқты ГОСТ 12.1.004 бойынша өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптарын сақтау қажет.

А қосымшасы
(міндетті)
Тұтқырлөшеуішке қойылатын талаптар
Миллиметрмен алынған

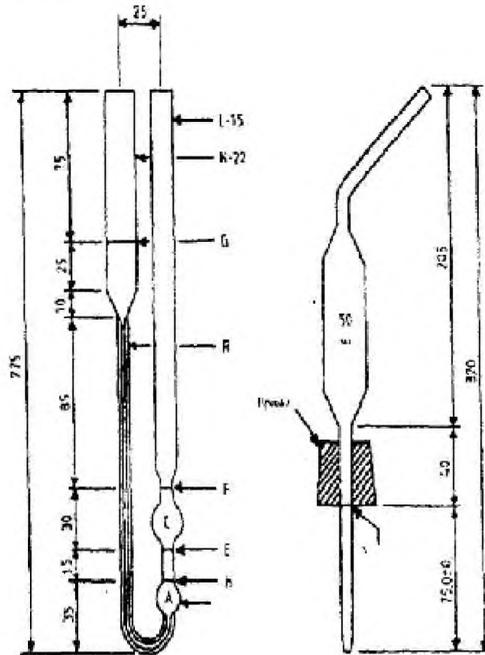
А. 1 суреті Мөлдір және мөлдір емес сұйықтарға арналған Cannon - Fenske
Орадие тұтқырлөшеуіші

А.І.-кестесі Кинематикалық тұтқырлық өлшемдері мен аймағы

Тұтқыр-өлшеуіш түрі, №	Тұрақты тұтқыр-өлшеуіш, мм ²	Кинематикалық тұтқырлық аймағы, мм ² /с	Ішкі диаметрі		Көлемі ±5 %, мл	
			Ктүтікше - мм ±2%	М,О,Е,Ғ,І түтікше мм ±5%	А,С,І түтікше	Б торсық
200	оң	6-100	1,02	3,2	2Д	11
300	0,25	15-200	1,26	3,4	2,1	11
350	0,5	30-500	1,48	3,4	2Д	11
400	1,2	72-1200	1,88	3,4	2,1	11
450	2.5	150-2500	2,20	3,7	2,1	11
500	8	400-8000	3,10	4,0	2,1	11
600	20	1200-20000	4,00	4,7	2,1	13

А қосымшасының жалғасы

Миллиметрмен алынған

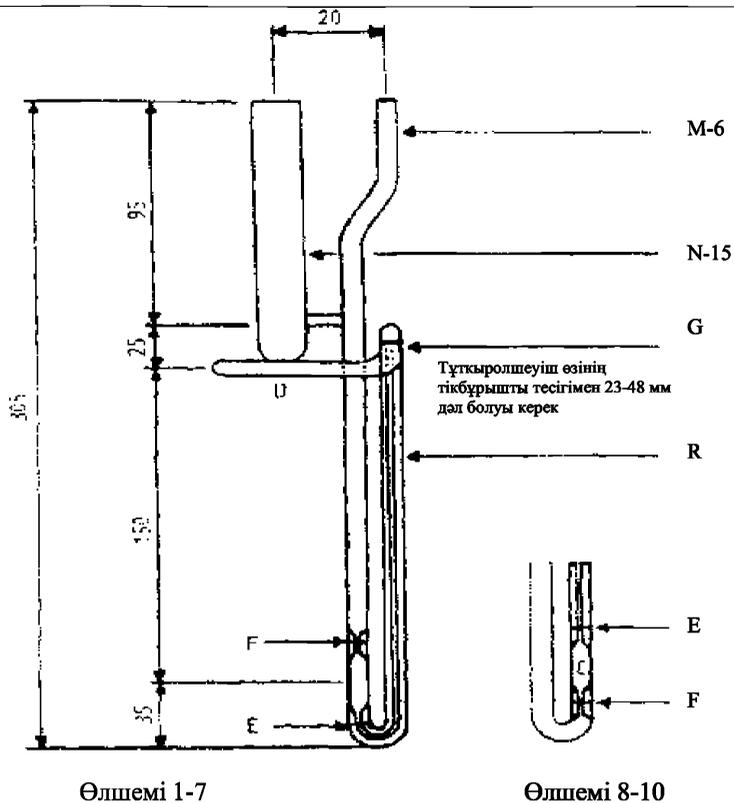

А.2 суреті Мөлдiр емес сұйықтарға арналған
В8/Р/К_F керi ағынды түтiкшелi тұтқырөлшеуш

А.2-кестесi Кинематикалық тұтқырлық өлшемдерi, параметрлерi мен аймағы

Тұтқыр-өлшеуш түрі, №	Тұтқыр-өлшеуш тұрақтысы, мм ² /с ²	Кинематикалық тұтқырлық аймағы, мм ² /с ммус ²	К. құбыршасының ішкі диаметрі, мм ±2%	К құбыршасының ұзындығы, мм	Ішкі диаметр О,Е,Ғ, мм	С торсығының көлемі мл + 5%
4	од	6-100	1,26	185	3,0-3,3	4
5	0,3	18-300	1,64	185	3,0-3,3	4
6	1,0	60-1000	2,24	185	3,0-3,3	4
7	3,0	180-3000	2,93	185	3,3-3,6	4
8	10	600-10000	4,00	185	4,4-4,8	4
9	100	1800-30000	5,5	185	6,0-6,7	4
10	100	6000-100000	7,70	210	7,70	4
11	300	18000-300000	10,00	210	10,00	4

А қосымшасының соңы

А.3 суреті Мөлдір және мөлдір емес сұйықтарға арналған Цайтфукс крестәрізді тұтқырөлшеуіші

А.3-кестесі Кинематикалық тұтқырлық өлшемдері, параметрлері мен аймағы

Тұтқыр-өлшеуіш түрі, №	Тұтқыр-өлшеуіш тұрақты-сы, мм ² /с ²	Кинематикалық тұтқырлық аймағы, мм ² /с	R түтікшесінің ішкі диаметрі, мм ±2%	R түтікшесінің ұзындығы, мм	Торсықтың астыңғы көлемі, мл ±5%	Көлденең түтікшенің диаметрі, мм ±5 %
4	0,1	6-100	0,64	210	0,3	3,9
5	0,3	18-300	0,84	210	0,3	3,9
6	1,0	60-1000	1,15	210	0,3	4,3
7	3,0	180-3000	1,42	210	0,3	4,3
8	10	600-10000	1,93	165	0,25	4,3
9	30,0	1800-30000	2,52	165	0,25	4,3
10	100	6000-100000	3,06	165	0,25	4,3

Б қосымшасы
(анықтамалық)
Термометр сипаттамалары

Тұтқырлық температурасы	°C	60	135
Температуралық аралығы		58,6-61,4	133,6-136,4
Шкаладғы белгілеу			
Бөлу бағасы	°C	0,05	0,05
Рауалы қателік шегі	°C	±0,1	±0,15
Бойлау ұзындығы		толық	толық
Термометр мөлшері	мм		
Жалпы ұзындығы	мм	300-310	300-310
Өзектің сыртқы диаметрі	мм	6,0-8,0	6,0-8,0
Торсықгың ұзындығы		45-55	45-55
Ескерту: Осындай метрологиялық сипаттағы басқа термометрлерді қолдануға рұқсат етіледі.			

Үстеме қосымша

Осы стандарттың құрылымын овда қолданылған Германия ұлттық стандарттың құрылымымен салыстыру

В.1 кестесі

DIN EN 12595 : 1999 құрылымы	Осы стандарттың құрылымы
<p>Ұлттық алғы сөз Алғы сөз</p> <p>1 Бөлім Қолдану саласы 2 Бөлім Нормативтік сілтемелер 3 Бөлім Терминдер және анықтама 3.1 Кинематикалық тұтқырлық 3.2 Тығыздығы 3.3 Динамикалық іүп<ырлық 3.4 Ньютон сұйықтығы 4 Бөлім Ұстаным 5 Бөлім Сынауға арналған құралы</p> <p>6 Бөлім Сынама дайындау</p> <p>7 Бөлім Сынау жүргізу 7.1 Белімше Сынау жағдайлары 7. Бөлім Сынау жүргізу 7.2 Белімше Анықтамалар және өлшеулер 8 Бөлім Есетгеу</p> <p>9 Бөлім Нәтижелерді ұсыну 10 Бөлім Дәддік</p>	<p>Алғы сөз 1) Мазмұны) 1 Бөлім Қолдану саласы (1,4) 2 Бөлім Нормативтік сілтемелер (2)²⁾ 3 Бөлім Анықтамалар (3) 3.1 Кинематикалық тұтқырлық (3.1) 3.2 Динамикалық тұтқырлық (3.3) 3.3 Тығыздығы (3.2) 3) 1) 4 Бөлім Өлшеу, сынау, бақылау құралдары, қосалқы құралғылар (5)⁴⁾ 5 Бөлім Сынау жүргізуге дайындалу тәртібі (6,7 және 7.1)</p> <p>6 Бөлім Сынау жүргізу тәртібі (7 және 7.2)</p> <p>7 Бөлім Сынау нәтижелерін өндеу (8) 8 Бөлім Сынау қорытывдысын рәсімдеу ережесі (9және11) 9 Бөлім Сынау қателігінің жіберілу шегі (10,10.1,10.2)</p>
<p>10.1 Бөлімше Қайта өндіру дәлдігі 10.2 Бөлімше Салыстыру дәлдігі 11 Бөлім Сынау хаттамасы</p>	<p>1) 10 Бөлім Қауіпсіздік талаптары (1)¹⁾ А қосымшасы (А) Б қосымшасы (В) 5)</p>
<p>А қосымшасы В қосымшасы С қосымшасы</p>	<p>10 Бөлім Қауіпсіздік талаптары (1)¹⁾ А қосымшасы (А) Б қосымшасы (В) 5)</p>

1)°Осы бөлімдер мен бөлімшелердің енгізілуі немесе енгізілмеуі ҚР СТ 1.5 сәйкестендіру қажеттілігіне байланысты.

2) "Нормативтік сілтемелер" бөлімі ҚР СТ 1.5 сәйкес мемлекеттік және мемлекетаралық, оның

ішінде халықаралық стандарттармен уйлестендірілгендер бар стандарттарға сілтемелер енгізілгендіктен өзгертілді.

3) "Ньютон сұйықтығы" деген термин осы стандартта қолданылмайды.

4) Германия ұлттық стандарттарының талаптарына ұқсас өлшеу құралдары және жабдықтарға

қойылатын талаптарды белгілейтін мемлекетаралық стандарттарға сілтемелер енгізілген.

5) С қосымшасы осы стандартқа енгізілмеді, себебі "Өлшеу, сынау, бақылау құралдары және көмекші іудылығылар" 4-бөлімінде: "Сынау құралдарының өлшеу жабдықтары Қазақстан Республикасының өлшеу бірізділігін қамтамасыз ету Мемлекеттік жүйесінің тізіміне белгіленген төртіппен енгізілуі, тексерілуі және аттестациялануы керек," - деген сілтеме берілген.

Ескерту: Осы стандарттың тақырыбыш және бежмдерін (бөлімшелер, баптар) белгілеуден кейін жақша ішінде Германияның ұлттық стандартының оларға ұқсас бөлімдері (бөлімшелері, баптары) берілген.

ӘОС 665.59.001.4

СМС 757140 КІВЭД 23.20.32

Түйінді сөздер: Мұнай битумдары, кинематикалық тұтқырлық, тығыздық, Ньютон сұйықтығы, тұтқырөлшегіш.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БИТУМЫ И БИТУМНЫЕ ВЯЖУЩИЕ

Метод определения кинематической вязкости

СТ РК 1210-2003

*(DIN EN 12595:1999 Битумы и битумные связующие.
Определение кинематической вязкости, MOD)*

Издание официальное

**Комитет по стандартизации, метрологии и сертификации
Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан
(Госстандарт)**

Астана

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН Открытым акционерным обществом «Казахстанский дорожный научно-исследовательский институт» (ОАО «КаздорНИИ»)

ВНЕСЕН Комитетом автомобильных дорог и строительства инфраструктурного комплекса Министерства транспорта и коммуникаций Республики Казахстан

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ Приказом Комитета по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан от 19 декабря 2003г. № 512

3 Настоящий стандарт является модифицированным по отношению к национальному стандарту Германии DIN EN 12595:1999 «Битумы и битумные связующие. Определение кинематической вязкости» путем изменения отдельных глав, структуры стандарта, отдельных структурных элементов и фраз. Сравнение структуры настоящего стандарта со структурой национального стандарта Германии приведено в дополнительном приложении.

**4 СРОК ПЕРВОЙ ПРОВЕРКИ
ПЕРИОДИЧНОСТЬ ПРОВЕРКИ**

2009 год
5 лет

5 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ

Настоящий стандарт не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Комитета по стандартизации, метрологии и сертификации Министерства индустрии и торговли Республики Казахстан

Содержание

1	Область применения	1
2	Нормативные ссылки	1
3	Определения	1
4	Средства измерений, испытаний, контроля и вспомогательные устройства	2
5	Порядок подготовки к проведению испытаний	2
6	Порядок проведения испытаний	3
7	Правила обработки результатов испытаний	4
8	Правила оформления результатов испытаний	4
9	Предел допускаемой погрешности испытаний	4
10	Требования безопасности	5
	Приложение А. Требования к вискозиметрам	6
	Приложение Б. Характеристики термометров	9
	Дополнительное приложение. Изменение структуры государственного стандарта модифицированного относительно структуры примененного национального стандарта Германии	10

БИТУМЫ И БИТУМНЫЕ ВЯЖУЩИЕ
Метод определения кинематической вязкости

Дата введения 2005.01.01

1 Область применения

Настоящий стандарт устанавливает метод определения кинематической вязкости битумов и битумных вяжущих (далее - битумы) при 60 °С и 135 °С стеклянными вискозиметрами в области от 6 мм²/с до 300000 мм²/с.

Сущность метода заключается в определении времени, в течение которого определенный объем жидкости проходит через стеклянный вискозиметр под влиянием силы тяжести при заданной температуре.

2 Нормативные ссылки

В настоящем стандарте использованы ссылки на следующие стандарты:

СТ РК 1.5-2000 Государственная система стандартизации Республики Казахстан. Общие требования к построению, изложению, оформлению и содержанию стандартов.

СТ РК 1226-2003 Битумы и битумные вяжущие. Метод определения глубины проникания иглы.

ГОСТ 12.1.004-91 ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.

ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны.

ГОСТ 12.1.007-76 ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности.

ГОСТ 12.1.014-84 Воздух рабочей зоны. Метод определения концентраций вредных веществ индикаторными трубками.

ГОСТ 33-2000 Нефтепродукты. Прозрачные и непрозрачные жидкости. Определение кинематической вязкости и расчет динамической вязкости.

ГОСТ 2603-79 Ацетон. Технические условия.

ГОСТ 4333-87 Нефтепродукты. Методы определения температуры вспышки и воспламенения в открытом тигле.

ГОСТ 6709-72 Вода дистиллированная. Технические условия.

ГОСТ 13032-77 Жидкости полиметилсилоксановые. Технические условия.

ГОСТ 15866-70 Жидкость кремнийорганическая ПФМС-4. Технические условия.

ГОСТ 22245-90 Битумы нефтяные дорожные вязкие. Технические условия.

МС ИСО 3105-76 Вискозиметры стеклянные капиллярные для определения кинематической вязкости. Технические требования и инструкция по эксплуатации.

3 Определения

В настоящем стандарте применяются следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Кинематическая вязкость: Степень сопротивления жидкости течению под действием гравитации.

СТ РК 1210-2003

Примечание – При движении жидкости под действием силы тяжести, при заданном гидростатическом давлении, давление жидкости пропорционально её плотности ρ . Для всех вискозиметров время истечения определенного объема жидкости прямо пропорционально её кинематической вязкости ν , где $\nu = \eta / \rho$ и η – динамическая вязкость (ГОСТ 33).

3.2 Динамическая вязкость, η : Отношение применяемого напряжения сдвига к скорости сдвига жидкости.

Примечание – Термин «Динамическая вязкость» можно также применять для обозначения зависимости напряжения сдвига и скорости сдвига от времени, которые имеют синусоидальную временную зависимость (ГОСТ 33).

3.3 Плотность, ρ : Масса вещества на единицу объема жидкости при определенной температуре.

4 Средства измерений, испытаний, контроля и вспомогательные устройства*

4.1 Вискозиметры. Cannon-Fenske Оpaque, крестообразные вискозиметры Цайтфукса и вискозиметры BS/JP/RF из боросиликатного стекла по ИСО 3105, приведенные в приложении А и ГОСТ 33. Допускается применение других вискозиметров с аналогичными метрологическими характеристиками.

4.2 Термометры, жидкостные стеклянные с пределом допускаемой погрешности $\pm 0,2$ °С и метрологическими характеристиками в соответствии с Приложением Б.

Примечание - Если в одной и той же бане используются два термометра, показания их при этом не должны отличаться более чем на $\pm 0,4$ °С.

4.3 Термостат жидкостной или баня с регулируемой температурой такой глубины, чтобы в момент испытания расстояния от образца в вискозиметре до верхнего уровня жидкости в бане и от образца до дна бани были не менее 20 мм.

Мешалка должна быть достаточно мощной, а равновесие между мощностью нагрева и отводом тепла должно быть таким, чтобы разность температуры в бане по длине вискозиметра или от вискозиметра к вискозиметру не превышала на $\pm 0,3$ °С.

Для наполнения бани используют прозрачную жидкость, которая остается в жидком состоянии при температуре испытания: жидкость полиметилсилоксановая (далее - силиконовое масло) с температурой вспышки выше 215 °С (температура вспышки определяется по ГОСТ 4333) по ГОСТ 13032 или ГОСТ 15866.

4.4 Секундомеры или другие приборы, обеспечивающие отсчет времени с точностью до 0,1 с или 0,2 с.

Примечание - Допускается использование электрических устройств для измерения времени, если частота тока контролируется с точностью не ниже 0,05 %. Источники переменного тока, частота которых может изменяться, и стабильность частоты не может контролироваться на протяжении длительного времени (например, коммунальная электросеть общего пользования), могут быть причиной больших погрешностей при измерении вязкости.

4.5 Шкаф сушильный, обеспечивающий температуру от 100 до 200 °С.

4.6 Ацетон по ГОСТ 2603.

5 Порядок подготовки к проведению испытаний

5.1 Отбор проб производят в соответствии с ГОСТ 2517. Масса объединенной пробы битума должна быть достаточной для проведения испытания, но не менее 0,5 кг.

5.2 Испытуемый образец нагревают до подвижного состояния, при наличии влаги его обезвоживают путем нагрева до температуры на 90 °С выше температуры

* Средства измерений и испытательное оборудование должны быть внесены в реестр Государственной системы обеспечения единства измерений Республики Казахстан, поверены и (или) аттестованы, в установленном порядке.

размягчения, но не выше 180 °С (для дорожных битумов – не выше 160 °С) при осторожном перемешивании, избегая местного перегрева. Время нагревания битума при указанных условиях не должно превышать 30 мин по СТ РК 1226.

5.3 Температуру в термостате или бане поддерживают близкой к температуре испытания с точностью $\pm 0,3$ °С (испытания при 60 °С) или $\pm 0,5$ °С (испытания при 135 °С). В данном случае необходимо учитывать корректировку для термометра.

5.4 Вискозиметр (рисунки А.1, А.2, А.3) и битум доводят до температуры испытания ± 30 °С, чтобы избежать корректирования постоянных вискозиметра. Битум тщательно перемешивают до отсутствия пузырьков воздуха и помещают в один или несколько чистых сухих сосудов примерно 20 мл, герметично закрывают их.

Выбирают сухой и чистый вискозиметр со временем истечения более 60 с. Вискозиметр заполняют в соответствии с описанием для данного типа.

Чтобы заполнить вискозиметр Cannon-Fenske Оpaque (рисунок А.1), его переворачивают, трубку N погружают в жидкую пробу и к трубке L подают вакуум. Жидкость всасывают через трубку N, пока колба D не заполнится до отметки G. Избыток пробы на трубке N вытирают и вискозиметр возвращают в нормальное положение. Вискозиметр закрепляют в термостате или бане с постоянной температурой, при этом трубку L удерживают в вертикальном положении. При заполнении колбы A на 4/5, трубку L закрывают пробкой.

Капиллярный вискозиметр BS/IP/RF (рисунок 2) помещают в термостат или баню, при этом трубку L удерживают в вертикальном положении. Пробу заливают через трубку N до отметки G. Необходимо следить за тем, чтобы жидкость лилась через капилляр свободно непрерывной нитью до тех пор, пока нижний уровень не будет примерно на 5 мм ниже отметки H. Затем заливку прекращают и трубку L закрывают пробкой. После этого доливают столько жидкости, чтобы верхний уровень находился несколько выше отметки заполнения G.

Когда проба достигла температуры испытания, и с поверхности не поднимаются больше пузырьки воздуха, пробку осторожно освобождают, пока проба медленно не достигнет отметки заполнения H, затем заполнение вновь прерывают. Избыток пробы выше отметки заполнения G удаляют специальной пипеткой. Верхний уровень должен совпасть с отметкой G.

Крестообразный вискозиметр Цайтфукса (рисунок А.3) закрепляют в термостате или бане с контролируемой температурой, при этом трубку N удерживают в вертикальном положении. Не смачивая стенок, пробу заливают через трубку N в крестообразный рукав D, пока мениск битума не будет находиться в пределах 0,5 мм отметки заполнения G трубки всасывания.

6 Порядок проведения испытаний

Вискозиметр Cannon-Fenske Оpaque (рисунок А.1) оставляют столько времени в термостате или бане с постоянной температурой, пока проба не достигнет температуры испытания. Испытание должно проводиться в течение 4 часов.

Примечание - Выравнивание температуры происходит обычно в течение 30 минут.

Пробку из трубки L удаляют, и проба свободно вытекает, пока нижний уровень не достигнет нижней отметки E.

Время, в течение которого мениск битума проходит от отметки E до отметки F и от F к I, измеряют с точностью до 0,1с. Если время протекания составляет менее 60 с, испытание повторяют с капилляром меньшего диаметра.

СТ РК 1210-2003

По измеренному времени заполнения резервуара от отметки Е до отметки F вычисляют кинематическую вязкость битума, измеренное время истечения от F к I служит для контроля.

После окончания испытания вискозиметр очищают посредством многократного промывания соответствующим растворителем, который полностью перемешивается с испытуемым материалом. Затем промывают испаряющимся без остатка растворителем. Далее вискозиметр просушивают продуванием медленного потока фильтрованного сухого воздуха в течение 2 мин с целью удаления последних следов растворителя. Для удаления органических загрязнений вискозиметр периодически очищают неагрессивным чистящим средством. В заключение его промывают дистиллированной водой по ГОСТ 6709, а затем не дающим осадка ацетоном по ГОСТ 2603, после этого просушивают фильтрованным сухим воздухом.

Примечание - Применение щелочных средств для очистки стекла не допускается, т.к. может повлиять на постоянную вискозиметра.

7 Правила обработки результатов испытаний

Рассчитывают кинематическую вязкость ν , мм²/с по следующей формуле:

$$\nu = C \cdot t \quad (1)$$

где C – постоянная вискозиметра, мм²/с².

t - время истечения, с.

Результаты испытания вязкости рассчитывают и записывают как среднее значение двух параллельных испытаний до четырехзначных цифр с температурой испытания.

8 Правила оформления результатов испытаний

За результат испытания принимают среднее арифметическое результатов определений кинематической вязкости в двух вискозиметрах с допуском расхождением $\pm 1,5\%$ от среднего арифметического.

В документе или журнале должны быть указано:

- а) название организации, представившей пробу на испытание и название исследуемой пробы;
- б) обозначение и наименование стандарта, в соответствии с которым произведено испытание;
- в) результаты испытания и соответствие их действующим стандартам;
- г) дата проведения испытания и заключение по полученным результатам.

9 Предел допускаемой погрешности испытаний

9.1 Сходимость

Разность между двумя результатами испытания, полученными одним и тем же испытателем, с применением одних и тех же устройств для испытания, при постоянных условиях, на идентичном исследуемом материале, может превышать значения, содержащиеся в таблице 1, только в одном из 20 случаев.

Таблица 1

Вязкость	Предел сходимости (% от среднего значения)	Предел воспроизводимости (% от среднего значения)
при 135 °С		
- менее или равно $600 \text{ мм}^2/\text{с}$	4	6
- более $600 \text{ мм}^2/\text{с}$	4	9
при 60 °С		
- жидкие битумы	7	9
- жидкие битумы после старения (RTFOT)	9	20

9.2 Воспроизводимость

Разность между двумя результатами испытания, полученными независимо друг от друга разными испытателями в разных лабораториях на идентичном исследуемом материале, может превышать значения, содержащиеся в таблице 1, только в одном из двадцати случаев.

10 Требования безопасности

10.1 Битумы являются горючими веществами с температурой вспышки выше 220 °С и минимальной температурой самовоспламенения 368 °С.

10.2 Предельно допустимая концентрация паров углеводородов битумов в воздухе рабочей зоны производственных помещений - $300 \text{ мг}/\text{м}^3$ в соответствии с ГОСТ 12.1.005. Содержание паров углеводородов в воздушной среде определяют по ГОСТ 12.1.014.

10.3 Битумы по степени воздействия на организм человека относятся к 4-му классу опасности по ГОСТ 12.1.007.

10.4 При работе с битумами в зависимости от потенциальной опасности применяются защитные очки, специальные рукавицы, резиновые перчатки, респираторы и другие средства индивидуальной защиты в соответствии с действующей нормативной документацией.

10.5 Помещение, в котором производится работа с битумами, должно быть оборудовано приточно-вытяжной вентиляцией.

10.6 При работе с битумами следует соблюдать общие требования пожарной безопасности по ГОСТ 12.1.004.

При загорании небольших количеств битума его следует тушить песком, кошмой или пенным огнетушителем. Развившиеся пожары следует тушить пенной струей. Допускается использовать иные методы, предусмотренные в установленном порядке уполномоченными органами в области пожарной безопасности.

Приложение А
(обязательное)

Требования к вискозиметрам

Размеры в миллиметрах

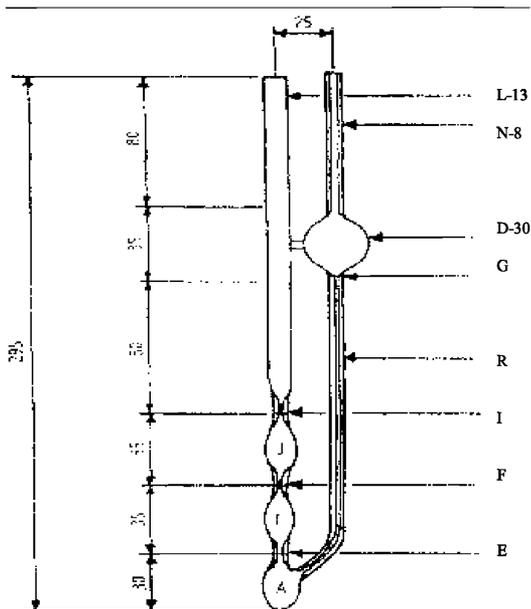

Рисунок А.1 Вискозиметр Cannon-Fenske-Oraque для непрозрачных и прозрачных жидкостей

Таблица А.1 - Параметры, размеры в области кинематической вязкости

Тип вискозиметра, №	Постоянная вискозиметра, С мм ² /с ²	Область кинематической вязкости мм ² /с	Внутренний диаметр		Объем, мл ± 5 %	
			Трубка R мм ±2 %	Трубка N, G, E, F, I мм ±5 %	Колба A, C, J,	Колба D,
200	0,1	6-100	1,02	3,2	2,1	11
300	0,25	15-200	1,26	3,4	2,1	11
350	0,5	30-500	1,48	3,4	2,1	11
400	1,2	72-1200	1,88	3,4	2,1	11
450	2,5	150-2500	2,20	3,7	2,1	11
500	8	400-8000	3,10	4,0	2,1	11
600	20	1200-20000	4,00	4,7	2,1	13

Продолжение приложения А

Размеры в миллиметрах

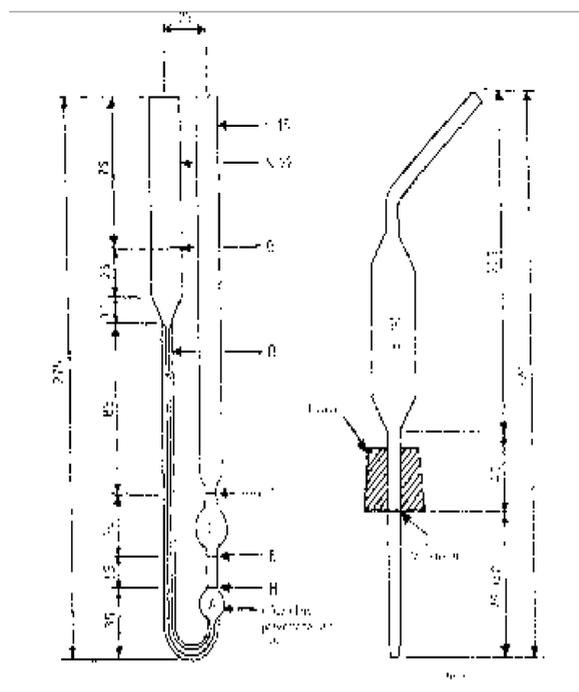

Рисунок А.2 Вискозиметр BS/IP/RFU с трубкой обратного потока для непрозрачных жидкостей

Таблица А.2 Параметры, размеры и области кинематической вязкости

Тип вискозиметра, №	Постоянная вискозиметра, мм ² /с ²	Область кинематической вязкости мм ² /с ²	Внутренний диаметр трубки R мм ± 2 %	Длина трубки R, мм	Внутренний диаметр E, F, G, мм	Объем колбы С, мл ± 5 %
4	0,1	6-100	1,26	185	3,0-3,3	4
5	0,3	18-300	1,64	185	3,0-3,3	4
6	1,0	60-1000	2,24	185	3,0-3,3	4
7	3,0	180-3000	2,93	185	3,3-3,6	4
8	10	600-10000	4,00	185	4,4-4,8	4
9	100	1800-30000	5,5	185	6,0-6,7	4
10	100	6000-100000	7,70	210	7,70	4
11	300	18000-300000	10,00	210	10,00	4

Размеры в миллиметрах

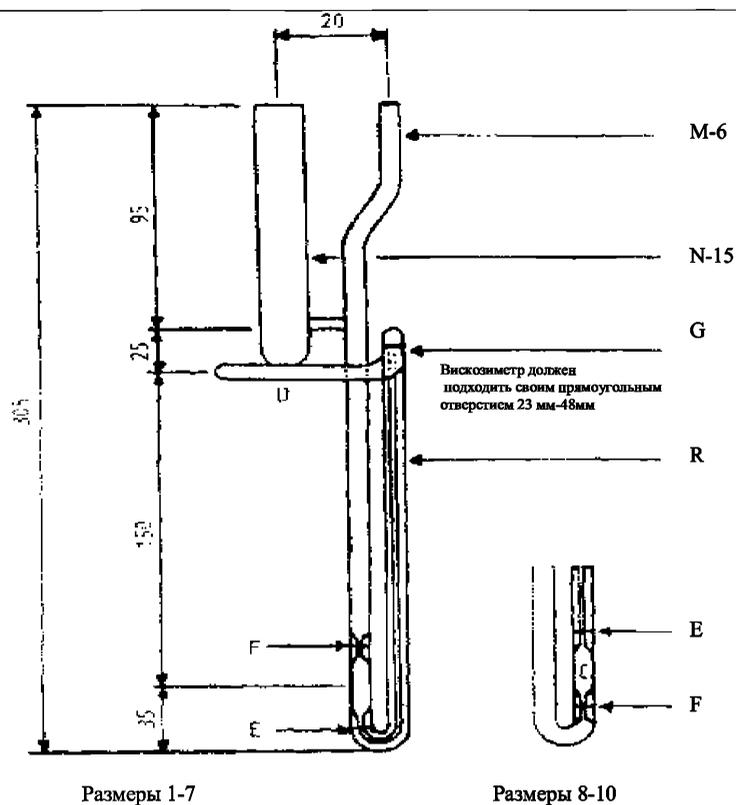

Рисунок А.3 Крестообразный вискозиметр Цайтфукса для прозрачных и непрозрачных жидкостей

Таблица А.3 Параметры, размеры и области кинематической вязкости

Тип вискозиметра, №	Постоянная вискозиметра, мм ² /с ²	Область кинематической вязкости мм ² /с	Внутренний диаметр трубки R, мм ± 2 %	Длина трубки R, мм	Нижний объем колбы, мл ± 5 %	Диаметр горизонтальной трубки, мм ± 5 %
4	0,1	6-100	0,64	210	0,3	3,9
5	0,3	18-300	0,84	210	0,3	3,9
6	1,0	60-1000	1,15	210	0,3	4,3
7	3,0	180-3000	1,42	210	0,3	4,3
8	10	600-10000	1,93	165	0,25	4,3
9	30,0	1800-30000	2,52	165	0,25	4,3
10	100	6000-100000	3,06	165	0,25	4,3

Приложение Б
(справочное)

Характеристики термометров

Таблица Б.1

Температура вязкости	°С	60	135
Температурный интервал (Предел измерения)	°С	58,6-61,4	133,6-136,4
Обозначения на шкале			
Цена деления шкалы	°С	0,05	0,05
Предел допускаемой погрешности	°С	$\pm 0,1$	$\pm 0,15$
Глубина погружения		полная	полная
Размеры термометра:			
Общая длина	мм	300-310	300-310
Наружный диаметр стержня	мм	6,0-8,0	6,0-8,0
Длина колбы	мм	45-55	45-55
<p>Примечание – Допускается применение других термометров с аналогичными метрологическими характеристиками</p>			

Дополнительное приложение
Изменение структуры государственного стандарта модифицированного относительно
примененного национального стандарта Германии

Таблица В.1

Структура DIN EN 12595:1999	Структура настоящего стандарта
Национальное предисловие	Предисловие
Предисловие	¹⁾
-	Содержание ¹⁾
1 Область применения	1 Область применения (1 и 4)
2 Нормативные ссылки	2 Нормативные ссылки (2) ²⁾
3 Термины и определения	3 Определения (3)
3.1 Кинематическая вязкость	3.1 Кинематическая вязкость (3.1)
3.2 Плотность	3.2 Динамическая вязкость (3.3)
3.3 Динамическая вязкость	3.3. Плотность (3.2)
3.4 Ньютоновская жидкость	³⁾
4 Принцип	¹⁾
5 Оборудование для испытания	4 Средства измерений, испытаний, контроля и вспомогательные устройства (5) ⁴⁾
6 Подготовка образцов	5 Порядок подготовки к проведению испытания (6, 7 и 7.1)
7 Проведение испытания	6 Порядок проведения испытания (7 и 7.2)
7.1 Условия испытания	7 Правила обработки результатов (8)
7 Проведение испытания	8 Правила оформления результатов испытания (9 и 11)
7.2 Определения и измерения	9 Предел допускаемой погрешности испытаний (10, 10.1 и 10.2)
8 Расчет	¹⁾
9 Представление результатов	10 Требования безопасности (1) ¹⁾
10 Точность	Приложение А (А)
10.1 Точность воспроизведения	Приложение Б (В)
10.2 Точность сопоставления	⁵⁾
11 Протокол испытания	Дополнительное приложение
Приложение А	
Приложение В	
Приложение С	
¹⁾ Включение или невключение в настоящий стандарт данных разделов и подразделов обусловлено необходимостью приведения его в соответствие с СТ РК 1.5. ²⁾ Раздел 2 «Нормативные ссылки» изменен в связи с введением ссылок на государственные и межгосударственные стандарты в соответствии с СТ РК 1.5, в том числе гармонизируемые с международными стандартами. ³⁾ Термин «Ньютоновская жидкость» в настоящем стандарте не применяется. ⁴⁾ Введены ссылки на межгосударственные стандарты, устанавливающие требования к средствам измерений и оборудованию, аналогичные требованиям национального стандарта Германии. ⁵⁾ Приложение С не включено в настоящий стандарт, т.к. к разделу 4 «Средства измерений, испытаний, контроля и вспомогательные устройства» дана сноска: «Средства измерений испытательное оборудование должны быть внесены в реестр Государственной системы обеспечения единства измерений Республики Казахстан, поверены и (или) аттестованы, в установленном порядке». Примечание – После заголовков и обозначений разделов (подразделов, пунктов) настоящего стандарта приведены в скобках номера аналогичных им разделов (подразделов, пунктов) национального стандарта Германии.	

УДК 665.59.001.4

МКС 75.140 КПВЭД 23.20.32

Ключевые слова: Битумы нефтяные, вязкость кинематическая, плотность, ньютоновская жидкость, вискозиметр.

Басуға _____ ж. қол қойылды Пішімі 60x84 1/16
Қағазы офсеттік. Қаріп түрі «KZ Times New Roman»,
«Times New Roman»
Шартты баспа табағы 1,86. Таралымы ____ дана. Тапсырыс ____

«Қазақстан стандарттау және сертификаттау институты»
республикалық мемлекеттік кәсіпорны
010000, Астана қаласы, Орынбор көшесі, 11 үй,
«Эталон орталығы» ғимараты
Тел.: 8 (7172) 240074